

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Sosiaali- ja terveysministeriön lisävastine sosiaali- ja terveysvaliokunnalle – HE 189/2022 vp

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä lisävastinetta eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 77/2022 johdosta, jonka se on antanut hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 189/2022 vp). Ministeriö toteaa lisävastineena perustuslakivaliokunnan lausuntoon seuraavaa.

Eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan perustuslakivaliokunta esittää, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Täysi-ikäisyysvaatimuksen osalta perustuslakivaliokunta lausuu kuitenkin muun muassa, että alaikäisten sulkeminen kokonaan sukupuolen vahvistamisen ulkopuolelle merkitsee käytännössä sitä, että perustuslain 6 §:n 3 momentissa edellytetty lasten mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti ei välttämättä toteudu. Lasten perustuslain 6 §:n 3 momentin mukaisten vaikutusmahdollisuuksien kannalta perustellumpaa saattaisi olla, ettei laissa olisi ehdotonta ikärajaa sukupuolen vahvistamiselle. Perustuslakivaliokunta korostaa tarvetta seurata tiiviisti tutkimustiedon kehittymistä ja ryhtyä sen perusteella tarpeellisiin lainsäädäntötoimiin. Valiokunta pitää selvänä, että ehdottomasta ikärajasta luopuminen sukupuolen vahvistamisen osalta olisi merkittävä lainsäädäntöratkaisu, joka edellyttää perusteellista lainvalmistelua ja sääntelyvaihtoehtojen pohdintaa.

Vangin tai tutkintavangin sijoittamisen osalta perustuslakivaliokunta kiinnittää lakivaliokunnan tavoin huomiota siihen, että vankeus- ja tutkintavankeuslain muutosten toimivuutta ja vaikutuksia tulee jatkossa seurata (LaVL 29/2022 vp, s. 17). Perustuslakivaliokunta korostaa, että sääntelyn toimeenpanon ei pidä johtaa sen kohderyhmän ulkopuolisten henkilöiden perusoikeussuojan tason heikkenemiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että se yhtyy perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitettyyn ja katsoo, että lausunto ei anna aihetta muutoksiin esityksen sisällössä.

Osastopäällikkö

Anna Cantell-Forsbom

Hallitussihteeri

Sonja Jantunen